

SYNTRA Flandersi innovatiivne algatus kutsehariduse ja -õppe alal: ettevõtlus, kompetentsid ja eetika õpe

Kontekst

Kutseharidus ja -õpe (VET) Flandersis hõlmab mis iganes hariduse või õppe programmi, mis viib välja otse tööturule. VET programmid, mis tüüpiliselt hõlmavad praktilist õpet, on eelkõige kujundatud nii, et anda inimesele teadmised, oskused ja kompetentsid, mida saab otseselt tööturul rakendada. VET programme loovad haridusastused (keskkoolid, täiskasvanute õppekeskused, ülikoolide kolledžid) ja kaks avalikku agentuuri: SYNTRA Vlaanderen, Flaami Ettevõtluse Õppe Agentuur ja VDAB, Flaami Töötamise ja Kutseõppe Teenindus.

Belgia on omaks võtnud ametliku hoiaku õpipoisikoolituse suhtes, mis tagatakse õpikeskuste võrgustiku kaudu ning mis lisaks tagavad ka ettevõtluse õppe võimalused. Õpipoisi programmid on avatud üle 15aastastele õpilastele kohustusliku õppe raames, üle 18aastastele noortele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele ja tööotsijatele (vanusepiirangudeta). Üldise reeglina toimub 80% õppest firmades. Õpipoisiprogrammide põhiline eesmärk on õpetada noortele inimestele ametit, mis viib töökohani.

Üha kasvav arv noori üle 18aastasi inimesi Flandersis jätkab õppimisega (osalise või täiskoormusega). See on tüüpiline Euroopa tunnus jäämaks haridusse: põhjustatud firmade ja perekonna survest saada nii palju ametlikke kvalifikatsioone kui võimalik. Õpipoisi programmides makstakse noortele praktilise töö eest ning neil on võimalus saavutada hariduse kvalifikatsioon (the 'Diploma secundair onderwijs') kui neil on kokku osaletud seitse aastat üldhariduse kursustel (sinna alla kuulub ka õpipoisi programmile eelnev haridus) ning osaletud praktilise töö tegemises.

„Noorte inimeste eetilise kaubanduse initsiatiivi“ programmi partnerid

SYNTRA Flanders töötab valdkondades nagu haridus, töö ja sotsiaalmajandus; nende missiooniks on stimuleerida ettevõtlust rohkem ja paremini. SYNTRA Flanders teeb koostööd mitmete ettevõtlusega seotud hariduse õppe pakkujatega Flandersis, eriti viie kohaliku SYNTRA Õppekeskusega, teine Jieha! Programmi partner.

SYNTRA Õppekeskused pakuvad õpipoisi programme noortele vanuses 15-25 eluaastat. Õpipoisi praktikandid saavad oma praktilised kogemused töökeskkonnas (neli päeva nädalas) tuutor-ülevaataja juhendamisel. Lisaks osalevad (üks päev nädalas) õppekeskustes tundides, mis hõlmavad üldteadmiste moodulit ning täiendavad praktilist töökogemust.

„Samm koolist tööellu on tihti keeruline. Õpipoisi programmi kaudu valmistame me õpilasi ette nii eluks töötaja kui ka ettevõtjana. Veetes neli päeva nädalas firma või ettevõtte juures, saavutavad nad professionaalseid oskusi ja samal ajal õpivad ameti nippe ja trikke. Läbi sellise õppimise ja töötamise süsteemi, saavad noored nii töö kui ka diplomi.“

SYNTRA Flandersi õpetaja

Kolmas partner Vlajo on organisatsiooni Young Enterprise võrgu JA-YE liige. Organisatsioon on võtmetegijad ettevõtluse hariduse andmises Euroopas. Vähendades vahet hariduse ja äri vahel julgustab Vlajo lapsi ja noori tutvuma ettevõtlusega ning ka olema motiveeritud ennast sellele pühendama.

Edasised detailid iga kolme partnerorganisatsiooni kohta on toodud lõpus.

„Noorte inimeste eetilise kaubanduse initsiatiivi“ programm

Jieha! on Vlajo „Eetilise kaubanduse initsiatiivi“ programm noortele andes võimaluse planeerida, arendada ja luua ettevõtte. Kogu tulu ettevõttest annetakse heategevuseks, mille valivad noored ise. Praeguseni on programm jõudnud kümme aastat koolis õpilasteni vanuses 14-16 eluaastat 10-18 tunnise nädalagraafikuna. Vlajo koolitajad toetavad Jieha! läbiviimist täiskoormusega õppes. Koolitajad aitavad õpilasi ja nende õpetajaid arendada ja käima lüüa alustav äri andes alguseks laenu ja pidevalt toetades. Tulu noorte ettevõtetest annetakse noorte enda valitud heategevuse heaks. Sellise programmi kaudu on noortel võimalus liikuda teooriast praktikani. Nad koguvad teadmisi, kuidas alustada ja juhtida väike-ettevõtet, õpivad seda protsessi nautima ning kogevad edu saavutuste ära tegemise tunnet.

SYNTRA Flanders ja SYNTRA Õppekeskus otsisid uusi võimalusi, kuidas kaasata noori Õpipoisi programmidesse ja arendada nende funktsionaalseid oskusi ja kompetentse. See on lisaks ajale, mis nad veetsid töötades SME-s neli päeva nädalas.

Jieha! programm pakkus olemas olevat võimalust, mida oli juba korduvalt proovitud ja katsetatud noorema vanusegrupiga täiskoormusega õppes. Lähenemine tundus sobivat SYNTRA Flandersi ja SYNTRA Õppekeskuse missiooniga. Lisaks sobis see ka Flaami hariduse seadustikuga ning õppekavades seatud saavutustega (mis on kohustuslikud Haridusministeeriumi kvalifikatsiooni jaoks).

SYNTRA Flanders ja Õppekeskused otsisid võimalusi arendada kompetentse üldteadmiste aladel, mida õpitakse klassiruumides. Üldteadmiste programm jookseb läbi Õpipoisi programmi ja on sisult sarnane personaalsete arenemisprogrammidega või „Õppimine eluks ja tööks“ programmidega. Kaheksa kompetentsi, mis on kohustuslikud noortele 7. aastal (AV7) saavutada, et saada hariduse kvalifikatsioon, on:

- Kriitiline mõtlemine
- Enda organiseeritus ja planeerimine
- Austus enda ja teiste vastu
- Loovus
- Empaatiavõime
- Iseseisvalt elamine
- Koostöö: meeskonnatöö ja grupiga lähenemised projektidele.

Neid kompetentse elluviivate programmide kaugem eesmärk on jätkusuutlik areng, sotsiaalne areng ja eetilised väärtused noorte arengus. Jieha! programm täidab neid eesmärke paremini kui olemasolev didaktiline materjal, mis on reguleeritud SYNTRA Flandersi poolt ning mida kasutasid SYNTRA Õppekeskused enne Jieha! programmi.

SYNTRA Flandersil ja SYNTRA Õppekeskustel on pikaajaline parterlus Vlajoga, mis on seotud laiema ettevõtlusega haridusmaastikul (SYNTRA Flandersi esindaja on Vlajo juhatuse liige). Vlajoga sooviti koostööd teha ning et nad võtaksid kasutada Jieha! programmi nii, et see oleks oluline Õpipoisi programmides osalevatele noortele alates 17. eluaastast. Edasin takistus Jieha! programmi läbiviimisel SYNTRA Õppekeskustes oli, et Õpipoisi projekti noored ei veeda viis päeva nädalas koos nagu tavalises klassis, vaid kohtuvad uutes gruppides. Seetõttu ei pruugu nad tunda ühtekuuluvustunnet.

SYNTRA Flandersi ja Õppekeskuste jaoks pakkus Jieha! programm kompetentsidel põhinevat lähenemist, mida organisatsioonid otsisidki. Vlajo jaoks oli see võimalus töötada osaliselt VET keskkonnaga ja teistsuguse sihtrühmaga.

See oli innovatiivne lähenemine SYNTRA Flandersi ja Õppekeskuste jaoks. Suurem rõhk pandi kompetentside arvule Üldteadmiste programmis. Jieha! programm erines eelnevast Õppekeskuse ettevõtluse programmist (kui noored alustasid väike-ettevõttega, kust saadud tulu nad võisid investeerida). Uus väike-ettevõtte toode/tulu valitakse väikestes gruppides töötavate noorte poolt, keda juhendavad Õppekeskuse koolitajad ja Vlajo Unistuste Koolitajad (Vlajo Dream Coaches). Veelgi enam, põhiline eesmärk on, et kogu tulu läheb ettevõtte loonud noorte valitud heategevuseks.

„Me eriti tahame julgustada meie õpipoisse loovalt ja ettevõtlikult mõtlema ning motiveerima neid tahata alustada väikest ettevõtet/äri. Jieha! programmi kaudu saavad nad töötada idee kallal ning lisaks pööratakse tähelepanu eetikale.“ SYNTRA Õppekeskuse koolitaja
--

„Noorte inimeste eetilise kaubanduse initsiatiivi“ programmi planeerimine ja kohandamine

„Noorte inimeste eetilise kaubanduse initsiatiivi“ programm otsustati edasi anda üldteadmist tundides 7. aasta noortele, kes on üldteadmist programmi osalised (17aastased ja vanemad). Jieha! programmis osalemine oli sellel grupil kohustuslik kõigis viies SYNTRA Õppekeskuses.

Algselt avaldasid osad koolitajad muret programmi üle, kuna sellel on väga uudne lähenemine, mis nõuaks rohkem nii neilt endilt kui ka noortelt, kes juba niigi töötasid neli päeva nädalas SME-s kõikjal Flandersis. Koolitajad olid samuti ebakindlad kasutama Jieha! koolitusmaterjale ja manuaale, mis erinesid tavapärastest SYNTRA Flandersi pakutavatest vahenditest.

Mõne koolitajad avaldasid muret mõnede klassigruppide madala tasemega finantsiliste ülesannete üle Jieha! projektis ning üldist muret manuaali taseme üle; silmas pidades mõnede noorte kogemusi. Manuaal oli loodud noortele vanuses 14-16, kuid Jieha! projektist osavõtjad olid 17 ja vanemad. Koolitajate mure lihtsate oskuste rõhutamise üle, sai lahenduseks, et nad võivad teoreetilist materjali kasutada ja varieerida vastavalt klassi vajadustele.

Eelnevalt Jieha! pilootprogrammile kohtusid SYNTRA Õppekeskuse koolitajad kohalike Vlajo Unistuste Koolitajatega (Dream Coaches). Nende kohtumiste esmane eesmärk oli, et koolitajad saaksid läbi võtta ja kommenteerida Jieha! koolitusmaterjalid, mida kasutasid nii koolitajad kui noored.

„Noorte inimeste eetilise kaubanduse initsiatiivi“ programmi läbi viimine

Esimese Jieha! programmi läbi viimine SYNTRA Flandersi Õppekeskuses algas 2013. aasta oktoobris. 7. aasta õppes on üldteadmiste õpet Õpipoisi programmis 152 tundi, millest 52 tundi oli eraldatud Jieha programmi läbi viimiseks. Õppekeskustele anti paindlikkuse ruumi: mõned viisid programmi läbi nelja tunniga nädalas, samas kui teised tegid seda kaks tundi nädalas pikema perioodi jooksul. Kõik esialgsed Jieha programmid said lõpetatud 2014. aasta juuniks. Kokku osalesid nendes 541 noort vanuses 17-23.

Vlajo Dream Coaches jätkasid koolitajatega kohtumist ning neile pideva nõu andmist. Lisaks töötasid nad ka noortega, näiteks tegid ajurünnakut projektidele ja toodetele, ning informeerisid neid Vlajo üritustest, kus nad said müüa tooteid ja kohtuda teiste noortega kõikidest Vlajo projektidest, mitte ainult Jieha! projektis osalejatega. Klassigrupid kasutasid seda võimalust, eelkõige kuna neil ei olnud võimalik kulutada nii palju aega ettevõtluse projektidele kui täisõppe õpilastel, sest nad juba töötasid 4-5 päeva nädalas.

Kõigis tundides pidid noored töötama väikestes gruppides ja kokku leppima kohalikus või Ausa Kaubanduse (Fair Trade) tootes, mida turustada ja müüa. Veelgi enam, nad pidid kokku leppele saama ka heategevuses, mille heaks annetada.

“Kui programmi läbi viimine alguse sai, hakkasid kõik treenerid rääkima, et selline lähenemine on palju aktiivsem ja paindlikum kui eelmine programm. Noored saavad ise valida oma ettevõtete sisu ja tegutsemisala. See viib välja parema valdamiseni ja loob ühtekuuluvustunde noorte ja koolitajate vahel. Veelgi enam, noored otsustasid jääda (mitte lahkuda enne kvalifikatsiooni saamist 18aastaset, kui nad saavad kohustusliku hariduse sinna paika jätta). Me usume, et Jieha! programm on tõstnud õppekeskustes püsimise taset.”

SYNTRA Flandersi esindaja

Lai valik väike-ettevõtete projekte planeeriti läbi ja katsetati. Noori julgustati otsima kohalike tooteid ning panustama heategevusse, mis oli nende jaoks oluline. Nii praktikas kui teoorias tähendas see, et noored tundsid suuremat kontrollitunnet ning olid kõrgelt motiveeritud ettevõtte edukaks teha. Nelja näite analüüs on toodud allpool.

“Jieha! programm oli koolitajate jaoks uus lähenemine. Hoolimata esialgsetest kõhklustest, tundsid nad kõik, et see oli hea programm ning täiendus tavalisele ettevõtluse õppimise viisile. Uus eetiline lähenemine on väärtuslik. See annab võimaluse noortel sügavamini mõelda ning saada raha asemel naeratus ja „aitäh“.

SYNTRA Flandersi esindaja

Kodused pannkoogid

Noored leppisid kokku, et nad valmistavad ja müüvad koduseid pannkooke. Ühe grupiliikme isa on talunik ja nad tahtsid kasutada kohalikku toorainet pannkookide valmistamiseks. Veelgi enam, pannkoogid on flaami traditsioon ning noored olid enne alustamist kindlad, et nad saavad selle kasumit teenida. Nad müüsid oma pannkooke kohalikul turul.

Grupp leppis kokku, et tulu läheb Poverello'le¹, organisatsioonile, mis toetab vaesus elavaid inimesi. Poverello tagab inimestele tasuta toidukordi iga päev ning lisatoetust nagu riided ja raha arsti juurde minemiseks ning varjualust külmade ilmadega. Üks õpilastest oli kuulnud Poverello ettekannet koolis, mis mõjus talle sügavalt. Tema tegi selgeks kõigile, et seda organisatsiooni peaks toetama.

“Noored valisid välja kohaliku tooraine ja heategevuse, kuhu tulu annetada. Ettevõtluse ülesande jooksul pidid nad mõtlema kõigi ülesannete peale, mida ettevõttes tehti. Logo väljamõtlemisest kuni oma toodete pakendamiseni. Kõik ülesanded on jaotatud, nii et meeskonnatöö on väga oluline.”.

SYNTRA Õppekeskuse koolitaja

Jookide alus: Fair Trade kohv ja tee

Het Basic-Drink team!

Üks grupp Antwerpi provintsis otsustas turustada ja müüa Puro kohvi ja teed. See on Fair Trade mark Lõuna-Ameerikast. Fair Trade kohvi ja teed kasvatavad väikestalunikud või istanduste töötajad ilma kunstlike väetiste või keemiliste lisanditeta. Tööd tehakse käsitsi. Raha Puro kohvi ja tee müümisest läheb vihmametsade kaitseks, mis on elurikkuse jaoks hädavajalikud kohvitootvates maades. Noored tegid väikse leti, mille tagant kohvi müüa ja ning mille nad võtsid kaasa kohalikele turgudele.

Seitse grupis olnud noort leppisid kokku, et tulu kohvimüügist läheb Collibri Sihtasutusele Indoneesias hariduse andmiseks².

¹ www.poverello.be

² <http://www.collibrifoundation>

Iga teenitud 50 eurot toetas last Indoneesias saamaks üks aasta haridust. Kokku teeniti nii palju, et kaks Indoneesi last saavad aasta jagu haridust koolis.

"Ajurünnaku ajal otsustasime me müüa Fair Trade kohvi ja teed. Me annetame joogimüümisest saadud tulu Project Indonesia Dreamlandile: kui me maksame 50 eurot oma tuludest heategevusele, saab üks Indoneesia laps aasta aega koolis käia. Me arvasime, et see oleks hea mõte. Õppimine on oluline ja peaks olema kättesaadav iga lapse jaoks. Me teame, et me ei muuda maailma, kuid me tahame anda oma panuse. Ma olen õnnelik, et me saime nüüd selle võimaluse."

Noor SYNTRA Õppekeskuse Jieha! programmist

Ökoloogilised veisepraad

Grupp lepps kokku, et nad tahavad turustada ja müüd ökoloogilisi veisepraade, see tähendab, et liha on tulnud veistelt, kelle on söödud ainult mittekemikaalset toitu Ghenti ümbruses. Ühel noortest oli põlluharimisega seotud taust. Lisaks mõnele eelteadmisel, mis aitas kaasa õige pakendamisega, tähendasid perekonna sidemed seda, et noored said oma toodet turustada üsna odavalt. Praade müüdi kohalikus kultuurikeskuses Ghentis.

Grupp otsustas anda tulu kohalikule organisatsioonile De Totem VZW³, mis toetab kodust ära jooksnud lapsi ning pakub neile turvakodu, kuhu probleemide korral jääda. Siin oli isiklik kogemus, mis tekitas väite ja põhjuse selle organisatsiooni toetamiseks: ühe grupiliikme õde toetas see organisatsioon.

"Ettevõttes peab palju juhtuma. Me oleme teinud struktureeritud plaane ja ülesannete täitmisel annab igaüks 110%."

Noor SYNTRA Õppekeskuse Jieha! programmist

Sponsoreeritud jalutuskõik Zandvlietse Heath'il

³ <http://www.vzwdetotem.be/index.php>

Antwerpi noored SYNTRA Flandersi Õppekeskuses otsustasid, et eelkõige tahavad nad toetada oma tuluga Make a Wish Foundation'i⁴. See on rahvusvaheline organisatsioon, mis laseb raskesti haigetel lastel ja nende perekonnal koos aega veeta. Selline otsus võeti vastu tänu ühe noore põhjendatud argumentidele ja isiklike kogemuste tõttu: tema vennal oli vähk ning ta soov täideti selle organisatsiooni poolt veel enne tema surma.

Noored organiseerisid aprillikuus sponsoreeritud jalutuskõigu Zandvlietse Heath looduskaitsealal. Need seitse noort (üks naissoost ja kuus meessoost) said sponsoreid perekonna ning kohalike ettevõtete hulgast. Kokku teenisid nad 310 eurot kasumit, mis anti Make a Wish Foundationile üle ametlikul esitluses maikuus. Sinna oli kutsutud ka kohalikud ajakirjanikud.

“Heategevus, millele grupp otsustas annetada oli ühe liikme jaoks isiklikult väga oluline. Ta oli väga tugev ja kindel, ning suutis oma sovi hästi põhjendada, nii et grupp nõustus. Ta jätkas liidrirolli kogu projekti jooksul ning oli selge, et ta oli kompetentne erinevates ülesannetes. Projekti jooksul õppis ja kasutas ta erinevaid oskusi.”

SYNTRA Flandersi esindaja

⁴ <http://www.makeawish.be>

Programmi mõju noortele

Koolitajatel paluti anda tagasisidet jooksvalt projekti ajal (et mitte oodata ainult projekti lõppemiseni) ning ka lõpus kui anti internetis tagasisidet. Üks väljakutsetest oli, et koolitajad ja Õpipoisi programmi eest vastutajad tundsid, et noored ei ole piisavalt motiveeritud, et Jieha programmist osa võtta, ning olid mures, et see tooks liiga palju ärilist lähenemist üldteadmiste osasse samal ajal, kui noored juba töötasid neli päeva nädalas. Selles osas läksid arvamused lahku, kuna osad koolitajad arvasid, et see töötaks noorte peal hästi.

Sarnaselt arvasid mõned noored, et Jieha! programm võtaks ära palju aega ja energiat ning erinevalt tavalistele õpilastele, olid nemad juba ettevõtte juures tööl. Tegelikult olid aga noored väga motiveeritud. Koolitajad seletasid protsessi ja põhjendasid selle vajalikkust ja tulemuslikkust. Programmi edasi minnes, hakkasid noored ka ise kogema ettevõtlikku meelestatust ning arusaama empaatiavõime kasulikkusest.

“Õpipoisi programmi noored olid varmad osalema Jieha! projektis. Nad õppisid koostööd, kaalutlema ja hindama. Lisaks, said nad teadmisi heategevuse organisatsioonide kohta ning õppisid tegema otsuseid. Nad said praktilisi kogemusi väike-ettevõtte juhtimises, turundusteadmisi ning kogemusi toodete müügi kohta. Lisaks sellele said nad parema arusaama ettevõtlusest ning oskusi, kuidas ise midagi alustada. Ma olen veel veendunud, et nad õppisid turunduse ja raamatupidamise kohta palju rohkem ise tehes, kui nad oleksid õppinud lihtsalt teooriat kuulates. Selle aja jooksul olid nad juhtijad, selle asemel, et keegi neid juhiks ning kogesid oma oskuste arengut.”

SYNTRA Flandersi esindaja

Programmi siseselt oli raskuseks selle intensiivsus, mis tähendas, et kui noored puudusid ühest-kahest tunnist, oli neil palju, mida järgi võtta. Reaalsuses andis see aga hea võimaluse meeskonnatöö arenguks, sest teised grupiliikmed aitasid üheskoos maha jäänud õpilast. Noored kogesid ka reaalsuses, kuidas jaotada tööd ja ülesanded siis, kui keegi nende hulgast puudub, et ajakavast siiski kinni pidada.

Programmi lõpus kommenteerisid koolitajad, et noortel tekkis arusaam, mida on vaja väike-ettevõtte alustamiseks ja kuidas seda praktikas käima saada. Lisaks, õppisid nad, kuidas kasutada kõiki kaheksat kompetentsi (koostöö, organiseerimine ja oma tegevuste planeerimine, kriitiline mõtlemine, loovus, empaatiavõime, austus, iseseisevalt hakkama saamine (otsustamine) ja initsiatiivikus). See tulemus annab mõista, et kõik seatud eesmärgid täideti.

Vlajo viis Jieha! programmi edukalt noorte hulgas läbi. Kuuepalli skaalal (6 – täielikult täidetud), hindasid noored kompetentside saavutamist (ülemises lõigus) hinnanguks 4 või kõrgema. Kõige tähelepanuväärsemad saavutused olid otsustuskindluse saavutamine (otsuse vastu võtmine ja sellest kinni pidamine ning eesmärkide täitmise nimel töötamine), initsiatiivi võtmine ning grupis töötamine.

Jieha! programmis osalenud noored andsid ka teada, et neil oli nüüd rohkem teadmisi ära alustamisest ja nad olid enesekindlamad ise midagi tulevikus alustama. Lisaks olid nad teadlikumad eetilisest käitumisest ning nad nautisid osalemist projektis, mis andis neile võimaluse teha head ka teistele. Veelgi enam, Jieha! programmi eetiline fookus ongi noortes empaatiavõime arendamine.

Vastavus EU VET eesmärkidele

“Innovatsiooni ja VET’i vahel tugevama sideme loomine on Läti eesistumise ajal 2015. aastal nende prioriteet. Nad keskenduvad konkurentsivõimelisele, kättesaadavale ja prestiižse VET loomisele strateegilise partnerluse kaudu riiklikul, regionaalsel ja kohalikul tasandil”⁵.

Jieha! programm oli didaktiline innovatsioon SYNTRA Õppekeskuse jaoks. Programmi hindamine näitas, et koolitajatele meeldis pedagoogiline lähenemine. Noored olid motiveeritud ja kaasatud, neil olid olemas reaalsed võimalused kasutada oma ettevõtluse alaseid teadmisi ja kompetentse. Jieha! programm on otseselt seotud EU VET oskustega ning ärgitab ettevõtlikku meelsust.

EU VET tahab näha innovatsiooni. Jieha! programm toob eetilise külje ettevõtluse maastikule, mis aitab arendada empaatiavõimet. Noorte jaoks on see uuenduslik programm, sest nad pidid võtma vastutust olles ettevõtte juhtijad. Kuigi nad töötavad SME-s õpipoistena, ei ole see olukord, kust nad ennast sageli leiaks. Lisaks pidid nad ise olema innovatiivse mõtlemisega, et oma toodet reklaamida ja müüa ning leida just oma nišš.

⁵ Circular 2014_12 RPA/REF/EWS-SBO/mbe/RB(2014)02427 ReferNet Article: Innovation in VET

Olles ise planeerinud ja arendanud ettevõtte projekti, õppisid noored sellega, kuidas hakkama saada konkureerival turumaastikul. Nad tahtsid teenida kasumit, et enda valitud heategevust toetada ja seetõttu pidid nad ise ka olema konkurentsivõimelised.

Jieha! programm SYNTRA Õppekeskuses oli kätte saadav 7. aasta noortele, kes lõpetasid Üldteadmist Programmi viimast aastat. Jieha! programm on kohustuslik ja noored, kes osalevad saavad seda teha tuttavas ja turvalises keskkonnas. Sisu on koostatud koolitajate poolt ja vastavalt klassi tasemele ja vajadustele. Programmi jooksul julgustatakse noori võtma vastutust ja katsetada juhtimist ning koostöötamist ja eesmärkide saavutamist etteantud lühikese aja jooksul.

Jieha! Programm viidi läbi regionaalsetes SYNTRA Õppekeskustes koostöös kolme organisatsiooniga, kellel kõigil oli palju kogemusi erinevatel aladel VET ja ettevõtluse hariduse vallas. Kuid siamaani ei olnud strateegiline lähenemine keskendunud spetsiaalselt Õpipoiis programmile. Jieha! läbiviimine on tugevdanud koostööd organisatsioonide vahel.

Noorte ja koolitajate tagasiside Jieha! programmile andis teada, et olid saanud teadmisi ja julgust, et kasutada erinevaid oskusi, nad said pädevamaks ning muutusid töökohas võimekamateks.

Noored õppisid loovust programmi alguses ajurünnakus, kui oli vaja välja mõelda, mida üldse tegema hakata ja millisele heategevusele oma tulu annetada. Kõik grupid pidid kokkuleppele saama tootes, mis müüks, leidma võimalusi, kuidas kasutada kohalikku, regionaalset või Fair Share ressursse/toorainet ning välja mõtlema turundusstrateegia. Ettevõtte projekt tuli läbi viia lühikese ajavahemiku jooksul ning see pidi tootma tulu, mille grupp sai hilje annetada. See oli analüütiline ning samuti ka loov protsess.

Nagu eelnevalt kirjeldatud, viidi Jieha! programm läbi 14-16aastaste noorte hulgas täiskoormusega õppes. Pilootprogramm näitas, et Jieha! programm on väga sobilik noortele vanuses 18+. On võimalus, et Vlajo kohandab programmi ka vanemale sihtgrupile. See töö, mis on kirjutatud programmis osalenud töötajate poolt, panustab VET'i „teadmiste kolmnurka“. Sellise mudeli jagamine annab see võimaluse edasiseks arenguks läbi väike-ettevõtete arendamise kaudu. Lisaks seob see ettevõtluse teooria praktiliste oskuste ja pädevustega.

Lisainfo Jieha! programmi partnerit kohta

SYNTRA Flanders⁶ töötab hariduse, töö ja sotsiaalse majanduse aladel. SYNTRA Flanders on agentuur, mis on vastutav Flaami regioonis ettevõtluse õpetamise ja koostöö eest. Täiskasvanutele on mõeldud lühikeseajalised programmid ja noortele pikaajalised. SYNTRA Flandersi missioon (Haridusministeeriumi ning Töö- ja Sotsiaalmajandusministeeriumi järelvalve all) on „stimuleerida ettevõtlust paremini ja rohkem“. SYNTRA Flanders teeb koostööd mitmete ettevõtluse alase hariduse ja õppe pakujatega Flandersis, eriti SYNTRA Õppekeskustega.

On viis regionaalset õppekeskust, igaüks pakub õpet 4-6 kohas. Õppekeskused on tunnustatud, toetust saavad ja järelvalvatud SYNTRA Flandersi poolt. SYNTRA Õppekeskused pakuvad õpipoisi programmi noortele vanuses 15-25. Õpipoisid saavad praktilisi kogemusi töökeskkonnas (neli päeva nädalas) tuutor-järelvaataja käe all ning osalevad tundides, mis sisaldavad üldteadmiste moodulit ühes õppekeskusest (üks päev nädalas). See täiendab praktilise töö kogemust. Noored saavad Õpipoisi programmis osalemise ajal tööandjatelt rahalist toetust. Õpipoisi programm valmistab ette päris töökohaks ning annab noortele kvalifikatsiooni, mis on samaväärne üldhariduskoolides õppijate omaga (selle üle peab valvet Haridusministeerium ja sai seaduslikuks 2008. aasta Flaami Õppe- ja Töömäärusega). Õppekeskused pakuvad ettevõtluse alast õpet, spetsialistide välja õpetamist uute äride ja väljakujunenud ettevõtete jaoks ning spetsiaalselt ettevalmistatud programme firmade jaoks.

⁶ www.syntravlaanderen.be
⁷ www.leertijd.be

Vlajo⁸ on organisatsiooni Young Enterprise võrgu JA-YE liige. Organisatsioon on võtmetegijad ettevõtluse hariduse andmises Euroopas. JA-YE toob kokku avaliku ja erasektori andes noortele kogemusi, oskusi ja arusaamu, kuidas globaalses majanduses hakkama saada. Vähendades vahet hariduse ja äri vahel julgustab Vlajo lapsi ja noori tutvuma ettevõtlusega ning ka olema motiveeritud ennast sellese pühendama. Väärtuste „unista, tegutse, julge ja ole sihikindel“ kaudu arendavad noored oma võimeid ja avastavad andeid. Dream Coaches jagavad oma elukogemusi, soodustades loovust. Nad aitavad noortel ellu viia oma unistusi ja ideesid. Vlajo programmid vastavad pedagoogilistele ja hariduslikele nõudmistele ja töötavad põhimõttel „õpetame õpetajat“.

⁸ www.vlajo.org